

Kapolcs község Önkormányzata
gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak
átfogó értékelése

2013.

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló, többször módosított 1997. évi XXXI. törvény 96.§ (6) bekezdése a helyi önkormányzatnak átfogó értékelés készítését írja elő a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról – amelyet a képviselő testületnek meg kell tárgyalnia. Az értékelést meg kell küldeni a Veszprém Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalának is, akik 30 napon belül javaslattal élhetnek a helyi önkormányzat felé.

A törvény szerint a helyi önkormányzat feladata a gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése, különös tekintettel a gyermekkorú bűnelkövetés megelőzésére, együttműködésre a civil szervezetekkel.

Ennek a sokrétű feladatnak két része van: a pénzbeli és a természetbeni ellátások.

A fenti törvény és a végrehajtására kiadott, többször módosított 149/1997./IX.10./ Kormányrendelet előírásain túl a 4/2012.(I.31.) Önkormányzati Rendelet tartalmazta az egyes ellátások fajtáit, eljárási és elbírálási szabályait.

Kapalcsan az állandó lakosok létszáma 388 fő, 0-18 éves korú lakos 77 fő van, ebből: 0-5 éves 17 fő; 6-14 éves: 41 fő és 15-18 éves 19 fő.

2006. január 1-től a pénzbeli ellátás önkormányzati szinten gyakorlatilag a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra való jogosultság megállapítására korlátozódott, elbírálása a Képviselő-testület feladata.

Jegyzői hatáskörbe tartozik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása. Ez ugyan konkrét, havi pénzbeli támogatással nem jár, ugyanakkor több jogosultságot biztosít: az óvodai ellátásért és az általános iskolásoknak a napközis, menzai ellátásért nem kell térítési díjat fizetni, ingyenesen jogosultak tankönyvellátásra, a középiskolások 50 %-os étkezési díjkedvezményre illetve egyéb, külön jogszabályokban megállapított kedvezményekre. A kedvezmények teljes listáját nem is lehet felsorolni, napról-napra változhatnak.

Az augusztus elsején illetve november 1-jén kedvezményre jogosultak részére augusztus illetve november hónapban fejenként 5.800.- Ft egyszeri támogatás került kifizetésre Erzsébet utalvány formájában, természetbeni juttatásként. A további években is ezt a támogatási formát természetbeni ellátásként kell biztosítani. Az egyszeri támogatások összegét a központi költségvetés 100 %-on megtéríti.

2013. évben 16 család 31 gyermeke (2 közülük tartósan beteg) volt jogosult átlag 12 hónap időtartamban rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre , ebből három gyermek 4 családban van (egy egyedülálló), kettő gyermek 7 családban van (közülük 5 egyedülálló) és 5 családban van egy gyermek, közülük egy egyedülálló.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság iránti kérelmet 2 család 3 gyermeke vonatkozásában kellett elutasítani jövedelemhatár túllépése miatt.

2013. szeptember 1-től változtak a halmozottan hátrányos helyzet megállapításának szabályai. Korábban ezt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek szülőjének kérésére, nyilatkozata alapján, miszerint egyikőjüknek sincs 8 általánosnál magasabb iskolai végzettsége a jegyző hatósági bizonyítvánnyal igazolta a gyvt-re való jogosultság időtartamára.

Szeptembertől két kategória van: hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzet.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény (továbbiakban: Gyvt.) 67/A.§ (1)-(2) bekezdése az alábbiak szerint szabályoz:

„ **(1) Hátrányos helyzetű** az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
  - b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33.§-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
  - c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek.
- (2) **Halmazottan hátrányos helyzetű**
- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül **legalább kettő fennáll**,
  - b) a nevelésbe vett gyermek,
  - c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.”

Az új szabályok alapján 1 család 2 gyermek hátrányos helyzete – alacsony iskolai végzettség miatt- került megállapításra.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás (eseti segély) iránti konkrét kérelem nem volt de 4 olyan család kapott (11 gyerekkel, 8 alkalommal)– 5-5 ezer forint összegben – átmeneti segélyt ahol kiskorú gyermekek is élnek.

12 fő óvodás 1-1 ezer Ft összegű beiskolázási támogatást kapott, míg a tanulók közül akik nem voltak jogosultak az ingyenes tankönyvre 43.925.- Ft összegben a szülők tankönyvtámogatást kaptak.

2011. szeptember 1-től lényeges kedvező változásokat vezettek be a lakásfenntartási támogatás feltételeiben, így most jelenleg 6 család (13 gyerekkel) részesül lakásfenntartási támogatásban, átlagosan havi 3.700.- Ft összegben, 1 – 1 éves időtartamban. 2012. január 1-től a támogatás természetben – áramszámlára történő utalással – történik.

A 2013-ban is meghirdetett nyári szociális gyermekétkeztetésre nem nyújtottunk be pályázatot, a pályázati kiírás feltételei kedvezőtlenek voltak. Azon túlmenően, hogy az önkormányzatnak is kellett volna saját forrásból anyagi fedezetet biztosítani teljesíthetetlen feltételnek bizonyult, hogy helyi kistermelőtől, őstermelőtől szerezzük be az alapanyagok egy részét, hiszen ilyen számlaképes termelő nincs a községben.

A Vigántpetend községgel közösen működtetett Óvodát gazdasági okok miatt 2013. augusztus 31- el be kellett zárni. Egyre kevesebb volt az ide beíratott gyermekek száma, sokan jártak Nagyvázsönyba illetve Monostorapátiba az óvodába. Szeptembertől az iskolásokat szállító busszal járnak a gyerekek Monostorapátiba az óvodába, egy fő részmunkaidős kísérelvel. Az általános iskolások a „Művészetek Völgye” Közös Fenntartású Általános Iskolában tanulnak, az alsósok a taliándörögdi, a felsősök a monostorapáti tagintézménybe járnak. Mindegyik intézményben megoldott az igényelt étkeztetés biztosítása.

A Tapolca környéki Önkormányzati Társulás keretein belül megalakított Balaton-felvidéki Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat látja el a Gyermekjóléti Szolgálat feladatait. 2011. április 1-től községünkben Varga Lajosné látja el ezt a feladatot, 2004-ben diplomázott a főiskolán szociálpedagógus szakon, 2008-ban pedig családvédelem, családgondozás témacsoportból másoddiplomázott, így a szakmai képzettsége megfelel a Kormányrendelet által előírtaknak.

2014. március 13-án Varga Lajosné a Monostorapáti, Kapolcs, Vigántpetend, Taliándörögd és Hegyesd község jelzőrendszer tagjai részére tájékoztatást adott a Szolgálat 2013. évi tevékenységéről.

A gyermekjóléti szolgáltatásokról, a családgondozó személyéről, elérhetőségeiről, a fogadóórák rendjéről plakátokon, szórólapokon adtunk tájékoztatást.

A községben Varga Lajosné minden héten kedden 8 – 9 óráig tart fogadóórát a Községi Házban, az intézmény székhelyén, Tapolcán pedig minden pénteken 8-10 óráig. Elsősorban segítő beszélgetésre (44), információ nyújtásra (30), tanácsadásra (11) és hivatalos ügyekben való közreműködésre (5) van igény.

Községünkben alapellátásban 4 család 5 gyermekét gondozza –2 fiú és 3 lány, védelemben vett gyermek 2 család 4 gyermeke – két fiú két lány.

Összesen 59 alkalommal volt családlátogatáson, szakmai értekezleteken, megbeszéléseken, 6 alkalommal vett részt. Első védelembevételi tárgyaláson két alkalommal vett részt, adományozásban 17 alkalommal segédkezett.

Egy alkalommal készített környezettanulmányt átmeneti nevelés felülvizsgálata miatt.

A jelzőrendszer jól működik, rendszeresen az esetmegbeszélések, ezeken a védőnő, házi orvos, gyámügyi előadó, körzeti megbízott, képviselők, intézményvezetők, iskolai, óvodai gyermekvédelmi felelősök vesznek részt. A jelzőrendszeri tagok részére 6 alkalommal szerveztek szakmaközi megbeszélést. 2013. évben 7 alkalommal szerveztek részükre szakmai továbbképzést.

A Kapolcson élő gyermekekkel kapcsolatban 6 írásos jelzés volt (2 házi orvosi, 5 védőnői és 4 iskolai).

A gyermekek részére rendezett szabadidős programok szervezésében, lebonyolításában aktívan részt vesz, március végén húsvéti játszóházat, május végén családi napot, július végén egészségügyi programot, szeptember végén szüreti gyermeknapi játszóházat, decemberben Mikulás játszóházat szerveztek.

A Gyermekjóléti Szolgálat vezetőjének és a jelzőrendszer tagjainak kapcsolata jó, aktív.

A Gyermekjóléti Szolgálat hatékonyan működik, elsődleges feladatának a megelőzést, felvilágosítást tartja.

Családból kiemelt gyermek a községben szerencsére nincsen, egy szociális válsághelyzetben lévő várandós anya volt. Egyre jellemzőbb a házasságon kívüli gyermekvállalás, inkább az élettársi kapcsolat a megszokott. Ez akkor szokott gondot jelenteni amikor a kapcsolat megromlik és nincs realizálva, hogy kinél van elhelyezve a gyermek, ki a törvényes képviselő, ki jogosult dönteni bizonyos dolgokban. Tartásdíj fizetés a legritkább esetben történik – ami anyagilag hátrányos a gyermeket gondozó szülő számára.

A jegyző hatáskörébe utalt gyámhatósági feladatok ellátása biztosított, Kapolcs községben ügygondnok kirendelésére 2013-ban nem volt szükség.

Teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvételére két esetben került sor.

Családon belüli erőszakról, bántalmazásról, kiskorú illetve fiatalkorú által elkövetett bűncselekményről nem érkezett jelzés.

2013. január 1-től az igazolatlan iskolai hiányzásokkal kapcsolatos ügyintézés, a védelemben vételi eljárás és az ideiglenes elhelyezés a Járási Hivatal Gyámhivatalához került.

Magántanulói státuszra ez évben nem volt igény.

Kapolcson 5 családban élő 7 veszélyeztetett kiskorút tartunk nyilván, valamennyit környezeti és anyagi okból.

Általános tapasztalat, hogy a gyermekek körében megnőtt az egymás közötti erőszakos cselekedetek száma, tiszteletlenek a felnőttekkel szemben, különösen a felső tagozatosok és a középiskolások körében magas az igazolatlan iskolai hiányzások száma. A szülők gyakran tehetetlenségükről panaszkodnak, a pedagógusok, szakemberek segítségére számítanak.

2013-ben felügyeleti szerv általi szakmai ellenőrzés a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, hátrányos – halmozottan hátrányos helyzet, óvodáztatási támogatás megállapítására irányuló eljárások törvényességére vonatkozóan volt. Az ellenőrzés az eljárásokat törvényesnek, rendben lévőnek találta.

A Rendőrség képviselője az iskolában több alkalommal szervez elméleti oktatással egybekötött közlekedési, ügyességi vetélkedőket, előadást a káros szenvedélyekről.

Az önkormányzat Tapolca és Környéke Kistérség Többcélú Társulása 8300 Tapolca Nyárfa u. 3. 30/2009.(XII.22.) határozattal elfogadott 33 települést érintő bűnmegelőzési koncepciójához csatlakozott, amely bemutatja a települések korcsoport szerinti megoszlását, a bűncselekmények alakulását. Nagyon fontos feladat a bűnmegelőzés, a lakosság tájékoztatása.

A gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása helyettes szülővel megoldani látszik, ugyanis Monostorapátiban van két család akit a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat alkalmasnak talált erre a feladatra. Ez ideig a községben nem volt rá szükség.

Februárban farsangi torna(asztalitenisz), májusban gyereknapi vetélkedő volt a kultúrházban, júliusban falunap keretében, decemberben télapó ünnepség keretében szervezett az önkormányzat gyermekprogramot, bábelőadás, bohócjelenet került bemutatásra, játszóház keretében pedig testfestés, rajzolás, karácsonyi dísz készítése volt.

Összességében megállapítható, hogy az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátása jó, megbízhatóan működik, szakmai színvonala megfelelő.

A családok anyagi helyzetének romlása egyre nagyobb, gyakoriak a számlaelmaradások. Továbbra is biztosítani kell, hogy anyagi okból egyetlen gyermek se kerüljön ki családjából, az életviteli, nevelési problémák megoldásához maximális segítséget kell nyújtani helyi szakemberekkel illetve a máshol igénybe vehető ellátásokról való tájékoztatással.

Kérem a Képviselő-testületet, hogy a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló értékelést fogadja el.

Kapolcs, 2014. április 15.

Márvány Gyuláné
polgármester

Határozati javaslat:

Kapolcs Község Önkormányzata Képviselő-testülete megtárgyalta a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése alapján az Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2013. évi ellátásáról készített értékelést.

Az Önkormányzat a feladatellátásról szóló értékelést tudomásul vette, azt elfogadja és úgy határozott, hogy lehetőségeitől függően mindent elkövet a feladatellátás szinten tartása érdekében.

Az értékelést megküldi a Veszprém Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalához (8200 Veszprém, Megyeház tér 1.)

Felelős: Márvány Gyuláné polgármester

Határidő: 2014. május 31.